

Znaczenie uprawy roli w antycznym Rzymie

- [Znaczenie uprawy roli w antycznym Rzymie](#)

Znaczenie uprawy roli w antycznym Rzymie

Ważne daty

29 r. p.n.e. – po raz pierwszy został odczytany w obecności cesarza Oktawiana Augusta poemat Wergiliusza *Georgiki*

59 r. p.n.e. – Juliusz Cezar wprowadza dwie ustawy agrarne; jedna wprowadza zakaz wykupy ziemi bez zgody właściciela, zaś zgodnie z postanowieniami drugiej (*leges Iuliae*) – podzielono nierozdzielone wcześniej grunty w Italii, by powstałe w ten sposób działki przeznaczyć dla weteranów Pompejusza.

133 r. p.n.e. – Tyberiusz Grakchus przedstawia swój projekt reformy rolnej, która miała na celu ratowanie rzymskiego rolnictwa, niszczonego przez latyfundię. Zgodnie z jej postanowieniami, wprowadzone mają być ograniczenia obszaru rzymskiej ziemi, która może znajdować się w posiadaniu jednego właściciela (maksymalna powierzchnia dla rodziny z co najmniej dwoma synami to 1000 morgów); działki mają być dziedziczone i nie wolno byłoby ich sprzedawać.

Scenariusz dla nauczyciela

II. W zakresie kompetencji kulturowych. Uczeń:

6. posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i Rzymie:

d) życie społeczne i gospodarcze (miasto i wieś, drogi, handel; religie w świecie greckim i rzymskim; wyrocznie – Delfy, Sybilla; niewola i niewolnicy; fenomen prawa rzymskiego; kalendarz; armia grecka i rzymska; rozrywki);

Nauczysz się

określać rolę rolnictwa w kulturze i gospodarce starożytnej cywilizacji rzymskiej;

opowiadać o nurcie literatury sielankowej idealizującej życie wiejskie;

objaśniać motywy wiejskie w dziełach sztuki;

definiować pojęcia: *amor terrae*, *labor omnia vincit improbus* i *omnia vincit Amor*.

Rolnictwo w Rzymie

Autor nieznany, „Oktawiana Augusta”, około I wieku., Muzeum Watykańskie, Watykan, online-skills, CC BY 3.0

Wergiliusz, „Zimowe zajęcia pasterskie”, około 29 r. p.n.e., ilustracja z „Georgik”, Muzeum Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Warszawa, Polska, CC BY 3.0

Autor nieznany, „Rolnicy w starożytnym Rzymie”, cinicnativiews.net, CC BY 3.0

Autor nieznany, „Katon Starszy”, około I wieku p.n.e, Palazzo Tortlonia, Rzym, Włochy, imperiumromanum.edu.pl, CC BY 3.0

Jerzy Eleuter Szymonowicz-Siemiginowski, „Przygotowanie narzędzi rolniczych”, XVII wiek, Muzeum Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Warszawa, Polska, CC BY 3.0

Jerzy Eleuter Szymonowicz-Siemiginowski, „Tańce wieśniaków”, XVII wiek, Muzeum Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Warszawa, Polska, CC BY 3.0

Rolnictwo, oraz życie wiejskie w starożytnym Rzymie

Animacja przedstawiająca *Rzymskie rolnictwo*

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Animacja przedstawiająca *Życie wiejskie w starożytnym Rzymie*

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Zadania

Ćwiczenie 1

Poniższa ilustracja przedstawia Marka Terencjusza Warrona. Z czym kojarzy Ci się ta postać?

- ☐ Z próbą przeprowadzenia reformy rolnej, mającej na celu zlikwidowanie latyfundiów, szkodzących średnim gospodarstwom rolnym.
- ☐ Z wprowadzeniem do użycia przez rolników rzymskich brony, która ograniczyła ilość pracujących w gospodarstwie ludzi i pomogła obniżyć ceny żywności.
- ☐ Z dziełem dotyczącym rolnictwa, mającym na celu przekazania gospodarzom konkretnych wskazówek dotyczących uprawy roli.

Ćwiczenie 2

Ćwiczenie 3

Ćwiczenie 4

Dopasuj nazwy importowanych przez Rzymian towarów i nazwy miejsc, z których je sprowadzali:

oliwa

Syria

figi, daktyle, śliwki

Hiszpania, Afryka

pszenica

Galia

wino

Egipt i Afryka

Ćwiczenie 5

Ogromne gospodarstwo rolne w Imperium Rzymskim to:

☐ villa

☐ farma

☐ latyfundium

Ćwiczenie 6

Wstaw słowo w odpowiedniej formie:

Latifundia perdidere (Italia, ae).

De (res, rei) rustica.

De (ager, gri) cultura.

Amor (terra, ae).

Ćwiczenie 7

Polecenie 1

Przetłumacz poniższy

Marcus Porcius Cato in libro *De agricultura* haec fere de agricolis scripsit: *Maiores nostri virum bonum cum laudabant, ita laudabant: bonum agricolam, bonumque colonum. Ex agricolis et viri fortissimi et milites strenuissimi gignuntur, maximeque pius quaestus stabilissimusque consequitur, minimeque invidiosus, minimeque male cogitantes sunt, qui in eo studio occupati sunt.*

Słowniki

Słownik pojęć

amor terrae

miłość do ziemi

labor omnia vincit improbus

ustawiczna praca zwycięża wszystko

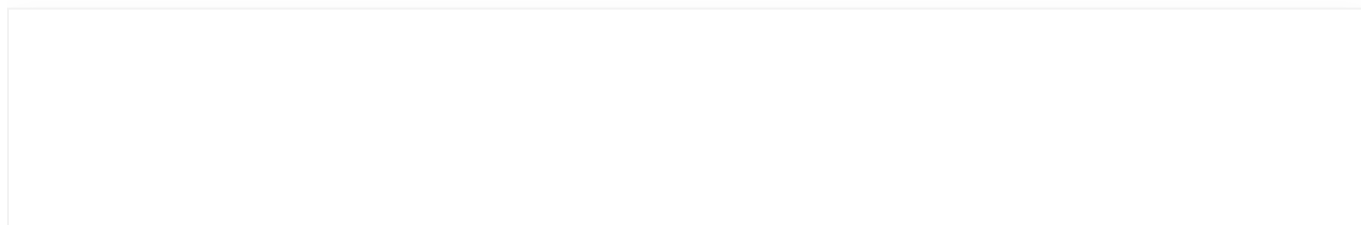
omnia vincit Amor

miłość zwycięża wszystko

Słownik łacińsko-polski

Źródło: online skills, licencja: CC0.

Galeria dzieł sztuki

Autor nieznany, Rzeźba Oktawiana Augusta, około I wieku., Muzeum Watykańskie, Watykan, online-skills, CC BY 3.0

Bibliografia

- J. Korpanty, *Mały słownik łacińsko-polski*, Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2012
- Lidia Winniczuk (red.), *Słownik kultury antycznej*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1986.
- K. Kumaniecki, *Historia kultury starożytnej Grecji i Rzymu*, Warszawa 1988.
- K. Kumaniecki, *Literatura rzymska – okres cyceroński*, Warszawa 1977.
- L. Winniczuk, *Ludzie, zwyczaje i obyczaje starożytnej Grecji i Rzymu*, Warszawa 2008.
- R. Matera, J. Skodlarski, *Gospodarka i handel dalekosiężny w starożytności*, *Przegląd Nauk Historycznych* 2003, R. II, nr 1(3).
- S. Wilczyński, T. Zarych, *Lectio Latina II*, Warszawa 1987.
- W. Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2000